

ESTERA

Introducere

„Cartea Estera ne prezinta un segment al istoriei evreilor nema' intalnit. in nici o alta parte a Bibliei. De pilda, aid aflam de unde provine Sarbatoarea Purim, care, dupd cum stim cu totii, e celebrata de poporul evreu [pd.no](#) in ziua de astazi.. ”

- Carl Armerding

I. Locul unic in Canon

Un evreu sovietic a fost rugat de un occidental sa spuna ce crede el ca s-ar intampla daca URSS si-ar intensifica politica anti-semita. Raspunsul: „Probabil s-ar Infiin^a o noua sarbatoare [evreiasca]!” Rugat sa explice, evreul a adaugat: „Faraon a Jncer-cat sa-i stearga pe evrei de pe fata pamantu-lui, urmarea fund Pastele; Haman a incercat sa-i extermine pe conationalii nostri, si din eforturile sale a rezultat sarbatoarea Purim; Antioh Epifanul a crezut ca ne poate veni de hac, dar rezultatul a fost aparitia sarbatorii Hanuca!”

Estera explica originea lui Purim, aceasta sarbatoare tipic evreiasca, insojita de mani-festari de bucurie, care se serbeaza sj astazi in sunetul instrumentelor muzicale, ori de cate ori apare numele lui Haman in lectura publica anuala a acestei carti.

Estera este unica in mai multe privinte. In ea ni se relateaza istoria unor evrei ce nu mai tineau randuielile specifice vietii lor religioase,¹ care au preferat prosperitatea din Persia,² neavand tana de caracter de a Tndura rigorile la care s-a supus ramasija de evrei credincio?i care s-a repatriat la Ierusalim sub conducerea lui Zorobabel (Ezra 2). Cu exceptia celor legate de post, orice alte referiri la religie lipsesc cu desavarsire din cartea Estera.

O alta trasatura remarcabila a cartii este faptul ca numele lui Dumnezeu³ nu apare in textul ei, ceea ce i-a determinat pe unii sa puna sub semnul Indoielii amplasarea aces-tui voluma\$ in cuprinsul Scripturii. Dar J. Sidlow Baxter scoate in evident

faptul ca numele *lehova* este, de fapt, prezent in textul cartii, dar sub forma incifratS a unui

acrostih (1:20; 5:4; 5:13; 7:7), fiecare din aceste patru aparitii fund in puncte de importanta cruciala din firul naratiunii. De asemenea numele *Ehyeh* („Eu sunt eel ce sunt”) se gaseste o data sub forma de acrostih (7:5). „Or, acest lucru nu poate fi rezultatul intamplarii,” scrie Scroggie, „dificultatea compunerii acestui procedeu literar fiind cat se poate de limpede pentru oricine isi prinde urechile, incercand sa-l compuna.”⁴

intrucat putin sunt crestinii care poseda cunostinte de limba ebraica, si pentru ca acrostihul nu este prea lesne conceput in absenta unor texte literare, ne-am permis sa citam doua din ingenioasele si reusitele incercari ale lui Arthur T. Pierson de a ilustra acrostihul in cuplete de versuri rimate in limba engleza. In acestea, el utilizeaza cuvantul

DOM^aJL pentru YHWH din original. A se observa ca, aidoma originalului, in primul exemplu se folosesc *initialele* unor cuvinte pentru a forma cuvantul LORD, iar in celalalt exemplu se folosesc literele *finale*. De asemenea, in primul exemplu dat de Pierson cuvantul incifrat „L-O-R-D” („Domnul”) este scris in ordine inversa (D-R-O-L), pe cand in al doilea exemplu el este redat in ordinea normala (L-O-R-D). in felul acesta se creeaza un paralelism cu acrostihul din textul ebraic original:

Due Respect Our Ladies, all
Shall give their husbands, great
and small
(i.20).

I lL tO feaR decreeD I find,
Toward me in the monarch's
mind (vii.7)⁵

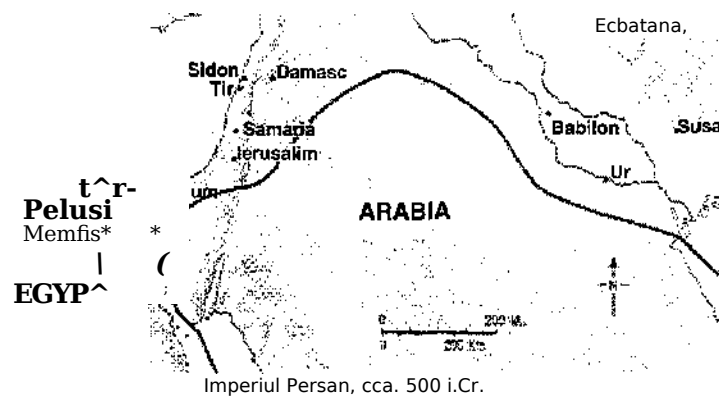
.Sardis

> **S. ,r**

IMPERIUL PERSAN

TaK(us) £archemis

"-.Ninive

Imperiul Persan, cca. 500 î.Cr.

(Am Incercat sa redam In limba romana, in chip ilustrativ, un acrostih similar celui cre-at de Pierson, formand cuvantul DOMN, pe baza textelor folosite de Pierson, fara ca textul romanesc sa" constituie traducerea exacta a acrostihului din engleza, n.tr.):

Neveste, MultS Obedienja
Datorati, Barbatilor voștri, mari
Și mici (1:20)

VaD acolO cuM veniN
Tmptotriva-mi regele pregati.
(7:7)

Desj niimele iui Dumnezeu nu se rega-sește explicit, prezenta si puterea Lui sunt clar manifestate pe tot cuprinsul cartii, prin felul in care aduce izbavire poporului Sau printr-o serie de „coincidente" programate. Chiar daca numele Lui Iehova nu este explicit asocial cu cei ce au decis sa ramana in Babilon, in loc sa se repatrieze in cetatea și in tara lor, nu avem motive sa ne Indoim c2 Dumnezeu le-a purtat de grijS. Si in aceste conditii ei erau poporul Sau, drept care El avea sa-i ocroteasca de antisemitism (miș-care de inspiratie satanica), prin care se urmarea exterminarea lor. Dumnezeu este Autorul intregii istorii, chiar daca nu-Si iscalește Numele pe fiecare pagina a sa.

Poezia lui James Russel Lowell este un comentariu adecvat asupra cartii Estera:

Neglijent mai pare marele
razbunator:
Paginile istoriei consemneaza
doar
O moarte prinsa-n inleștarea
intunericului,
nitre vechile sisteme si Cuvantul.
Adevarul de-a pururi pe esafod,
In schimb raul - mereu intronat!
Numai ca esafodul acela
zdruncina viitorul
Si in spatele marelui necunoscut
StS Dumnezeu, din umbra
vegbind
Peste ai Sai scumpi copii.

Estera nu este citata in Noul Testament, si pana in prezent nici un fragment al ei nu s-a gasit intre Sulurile de la Marea Moartii. Din aceasta pricina si din alte motive, unii (chiar cativa evrei) au pus sub semnul indoielii canonicitatea cartii Estera. Dar aceasta carte contine invataminte minunate despre credinciosia lui Dumnezeu, chiar si atunci cand poporul Sau este neascultator.

II. Paternitatea

Autorul uman al acestei carti a fost negresit un evreu familiarizat cu obiceiurile si traditiile de la curtea persana. (Arhe-

ologia a confirmat cateva din aceste aspecte.) Autorul scrie din perspectiva unui martor ocular, Tn ebraica tipica perioadei de dupa captivitatea babiloneana. Unii au su-gerat ca Ezra sau Neemia ar fi fost autorul cartii. Traditia ebraica Tl indica insa" pe Mardoheu ca autor al lucrarii. De fapt nu putem sti cine a scris cartea Estera. Se poate ca autorul uman sa fi fost un personaj nesemnificativ pe plan istoric. Indiferent cine a fost, dupa cum arata *Pulpit Commentary* („Comentariul amvonului"), un lucru e sigur, ca „nici un om lipsit de credinta Tn Dumnezeu nu va fi putut compune aceasta carte, dupa cum nici un ere-dincios Tn Dumnezeu n-o poate citi fara sa nu constate cat de mult i-a fost Tntarita credinta prin lectura ei,"

m. Data

Din Estera 10:2 reiese ca regele Ahas. ve-roş (Xerxes) nu mai era Tn viata. Intrucat sc stie ca acesta a murit Tn anul 465 T.Cr., re-zulta c5 Estera a fost scrisa dupS aceasta data. Detaliile legate de cultura persana\ ac-cesul la arhiva palatului, precum si stilul vivace, de martor ocular, al cartii sunt cu toate elemente care sustin teoria potrivit careia cartea a aparut la scurt timp dupa moartea lui Xerxes, probabil Tn timpul domniei lui Artaxerxes I (464-424 T.Cr.). Ca de obicei, criticii necredinciosi plaseaza

data aparitiei cartii mult mai tarziu (Tn se-colul trei sau doi T.Cr.).

IV. Fondul si tema cartii

Evenimentele din aceasta carte au avut loc intre al ?aselea si al ?apte!ea capitol din cartea Ezra, Tn timpul domniei regelui Ahasveros (Xerxes) al Persiei. Cartea ni-i prezinta pe evreii care s-au decis sa ramalia Tn Babilon, Tn loc sa se repatrieze la Ierusalim alaturi de mica ramasita ce a re-venit Tn patrie sub conducere'a lui Zo-robabel (Ezra 2). Titlul cartii provine de la numele personajului ei principal, Estera, evreica orfana ce a devenit regina. Estera, care este numele ei persan, Tnseamna „stea" si va fi fost probabil derivat de la numele zeitei I\$tar. Hadasa, numele ei ebraic, Tnseamna „smirna."

Ahasveros Tsi avea curtea la \$usan (Susa, NKJV marg.), una din cele trei cetSti principale ale Persiei, celelalte doua fiind Achmetha (Ectabana, NASB) \$i Babilon. \$u\$an Tnseamna Tn limba ebraica „crin."⁶ Profetul Daniel a petrecut un timp Tn a-ceastS cetate (Dan. 8). Neemia a Tndeplinit acolo functia de paharnic regal, dupa vre-mea Esterei (Neem. 1). De acolo Tncepe firul naratiunii noastre, Tncepand cu anul 483 T.Cr. (Xerxes a ureal pe Iron Tn anul 486 T.Cr. La Tnceputul capitolului 1 ne aflam Tn al treilea an a domniei sale - v. 3.)

SCHITA

I. DECRETUL PRIVIND EXPULZAREA LUI VA5TI

(cap. 1) II. CUM S-A REALIZAT tNALTAREA

ESTEREI (cap. 2)

III. COMLOTUL DE EXTERMINARE A EVREILOR (cap. 3, 4)

A. Convorbirea lui Haman cu regele (cap. 3)

B. Convorbirea lui Haman cu regina (cap. 4)

IV. ZADARNICIREA EXTERMINARII EVREILOR (cap. 5-9)

A. Rugamintea Esterei si furia lui Haman (cap. 5)

B. Umilirea lui Haman și cinstirea lui Mardoheu (cap. 6)

C. Acuzatia Esterei si executarea lui Haman (cap. 7)

D. Promovarea lui Mardoheu si izbavirea evreilor (cap. 8)

E. Distrugerea dusmanului si inaugurarea sarbatorii Purim (cap. 9)

V. fNALTAREA LUI MARDOHEU (cap. 10)

COMENTARIU

I. DECRETUL PRIVIND EXPULZAREA LUI VASTI (cap.

1) 1:1-4 DesJ nu toti carturarai sunt de

aceeasi parere in privinta identitatii lui **Aha\$vero\$**, cei mai multi comentatori cred ca este vorba despre Xerxes (vezi NKJV, marg.), fiul lui Darius eel Mare. Xerxes a domnit din 486 pSna in 465 i.Cr.

Nu trebuie sa credem ca primul **ospat** a durat, neaparat, /ara *intrerupere* timp de **o suta optzeci de zile**. Mai degraba atSta a durat etalarea **bogatiilor glorioasei sale rmparatii**. Probabil Tn acest rastimp s-au perindat pe la palat cete de nobili din di-versele puncte ale vastului imperiu.

1:5-8 Al doilea **ospat** a durat **sapte zile**, la el avand acces toti oamenii din **\$usan**. Cu acest prilej a curs din plin vinul Tmparatului, servit in vasele de aur, in gradina fru-mos Tmpodobita a palatului regal (versetul 6 este, probabil, eel mai „colorat” verset din Biblie!). Oaspetilor li s-a Tngaduit sa bea cat le-a poftit inima.

1:9-12 Aflat in stare de ebrietate, Xerxes a poruncit \$ambelanilor sai s-o aduca pe regina Vasti, care gazduia un alt ospat pen-tru doamnele de la palat. Regele voia s-o prezinte participantilor la acest eveniment public, pentru ca toti sa vada frumusetea ei. Daca tinem cont de faptul ca, potrivit normelor de decenta din Persia acelor vremuri, femeile nu aveau voie sa se prezinte Tn public cu fata descoperita, putem trage concluzia ca daca regina ar fi dat curs ordinului regelui, s-ar fi umilit in fata oamenilor. \$i pentru ce? Dupa cate se pare, doar pentru a satisface capriciul regelui, izvorat din mintea-i aburita de alcool. In aceste conditii, regina Vasti a refuzat sa fie etalata, atragand, in consecinta, furia regelui.

1:13-20 Cand regele s-a consultat cu sfetnicii sai, acestia i-au spus ca purtarea lui Vasti va constitui un exemplu rau de urmat pentru femeile din toata Tmparatia. Drept care **Memucan** a cerut ca Vasti sa

fie detronata printr-un edict regal care sa fie adus la cunos,tinta locuitorilor Tntregu-lui imperiu. Constienti ca legea mezilor si

a persilor nu putea fi modificata ulterior, sfetnicii acestia au propus o masura atat de drastica pentru a se asigura ca Vasti nu va putea reveni la putere si astfel sa-i pedepseasca.

1:21, 22 Fara sa chibzuiasca, regele a promulgat numaidecat legea propusa de ei, ordonand sa fie adusa la cunostinta tuturor provinciilor, in toate limbile vorbite pe cuprinsul imperiului. Totodata s-a emis si legea potrivit careia fiecare barbat urma sa fie stapan in casa lui, vorbindu-se limba sa. Dr. J. Vernon McGee a sugerat ca Memucan s-ar fi aflat sub papucul neveste-si, *acasa la el*, drept care a tinut mortis sa se aplice decretul cu pricina pentru a se razbuna pe sotia sa.

II. CUM S-A REALIZAT

1. NALTAAREA ESTEREI (cap. 2)

2:1-4 Cand regele a inceput sa aiba fete cu privire la ceea ce i-a facut lui Vasti, consilierii sai au propus sa fie trimisi slujitori care sa caute printre toate fecioarele frumoase din imperiu o tanara care sa ia locul reginei Vasti.

2:5-7 Si astfel, alaturi de tinerele care au fost duse la Susan in cadrul procesului de selectie, s-a prezentat si Estera, una din fecioarele din capitala imperiului. Estera fusese adoptata de varul ei, Mardoheu, dupa moartea parintilor ei. Mardoheu era un beniamin, al carui stramos, Chis, fusese dus in captivitate impreuna cu Ieconia (2 Re. 24:14-16).

2:8-11 Hegai, paznicul haremului, s-a purtat cu deosebita bunavointa fata de Estera, punand la dispozitia ei si a soti-soarelui ei cele necesare pentru procesul de infrumusetare, pe langa portia stabilita. De asemenea, a pus-o impreuna cu slujnicele ei, in cea mai buna incapere din casa femeilor. Ascultand de instructiunile lui Mardoheu, ea nu si-a dat in vileag originea etnica. Desi Mardoheu nu putea lua direct legatura cu ea, dispunea de suficiente cai pentru a fi la curent cu progresele facute de ea in fiecare zi.

2:12-14 Acest curs de pregătire a tinerelor pentru a putea fi prezentate în fața regelui în dormitorul său a durat douăsprezece luni. Mai întâi, tinerele urmau un tratament de curățare, cu alifii, mirodenii și diverse produse cosmetice. Apoi, când îi venea rândul, fiecare dintre ele putea cere să i se pună la dispoziție tot felul de vegminte, podoabe sau bijuterii. În continuare ea petrecea o noapte cu regele, după care nu-l mai vedea, decât dacă acesta îi plăcea de ea și o enema pe nume.

Pentru creștin, viața aceasta este un timp de pregătire pentru o perioadă din viitor, când va domni. Curând Domnul Își va prezenta biserica fără pată sau zăbărcitură sau vreun lucru de felul acestora (Ef. 5:27).

2:15-18 În loc să pretindă tot felul de podoabe exterioare, **Estera** a urmat sfatul lui Hagi. Poate că acesta a îndemnat-o să se bizuie pe frumusețea ei naturală. Nu știm exact ce i-a spus. În orice caz, regele a iubit-o pe Estera mai mult decât pe ori-care dintre celelalte tinere, alegând-o să-i fie regina și dând un mare ospat în onoarea ei. Sărbătoarea care a urmat a cuprins probabil și o amnistie sau o scutire de impozite. De asemenea a împartit daruri, potrivit cu bogățiile sale.

2:19-23 Apoi a avut loc a doua strângere a fecioarelor, poate cu scopul de a mari haremul regelui. Din nou Estera a tănuțit naționalitatea ei iar Mardoheu s-a postat strategic la poarta palatului regelui. Cu acest prilej a aflat el despre complotul ce se punea la cale pentru a-l asasina pe regele Ahasveros. Mardoheu i-a spus Esterei despre acest complot iar ea, la rândul ei, i l-a comunicat regelui. Asasinii au fost prinși apoi și spanzurați.

Incidentul a fost consemnat, alături de alte evenimente, în cartea Cronicilor împărației. Dar Mardoheu nu a fost recompensat imediat pentru această faptă. A trebuit să aștepte, dar răsplata era asigurată.

Dumnezeu are grijă să noteze toate lucrurile. Herodot, istoricul grec din anti-chitate, ne informează că tradatorii și rebelii erau pedepsiți pe vremea aceea în Persia prin spanzurare.⁸

UI. COMLOTUL DE EXTER- MINARE A EVREILOR (cap. 3,4)

A. Convorbirea lui Haman cu regele (cap. 3) 3:1 Cuvintele „Dupa aceste lucruri”

presupun caintre capitolul 2 si 3 este inter-calat un interval de cinci ani. Ultimul per-sonaj important din drama Esterei intra acum pe scena in versetul 1 - **Haman, fiul lui Hamedata.** Nu ni se spune de ce a fost **promovat**, dar evenimentele ulterioare din cadrul istoriei au relevat ca in spatele mainii regelui se afla Satan. Haman era un **agaghit**, deci descendent al regilor amale-citilor (Agag era la ei un titlu regal). Domnul declarase un razboi necontentit impotriva lui Amalec (Ex. 17:8-16). Cartea Estera ne relateaza despre ultima batalie consemnata din cadrul acelui r&zboi (vezi si 1 Sam. 15:32; 30:1-10; 1 Cro. 4:43).

3:2-6 Din ordinul regelui, lui Haman trebuia acum sa i se aduca omagiu ca unuia ce ocupa al doilea loc dupa Ahasveros. Dar Mardoheu a refuzat sa se piece in fata unui simplu om, mai ales in fata unui amalecit. Frica de Domnul a invins la el orice frica de oameni. Legea lui Moise nu interzicea evreilor sa arate respect fata de cei Tmpu-terniciti cu autoritate, dar interzicea expres orice forma de inchinare adusa oricui in afara de Dumnezeu. Monarhii orientali adesea pretindeau Tnsa supusilor lor sa li se inchine. Lucnitorii din preajma lui Mardoheu au incercat sa se puna bine pe langa Haman parandu-1 pe Mardoheu ca refuza sa se inchine in fata favoritului regelui. Fiind un om plin de trufie, lui Haman nu i-a cazut deloc bine refuzul lui Mardoheu de a i se inchina. In loc sa se ocupe de Mardoheu in particular, el a pus in miscare un plan de anihilare a tuturor evreilor din imparatie!

3:7-11 Haman a Tnceput prin a trage la sorti, pentru a afla data cea mai nimerita pentru aducerea la Tndeplinire a planuitei executii in masa a evreilor. Si, in ceea ce s-ar fi

putut parea la prima vedere o sim-pla coincidenta, a reie?it ca data cea mai indicata ar fi peste un an. Dupa cum s-a exprimat cineva: „Pana si superstitia era

legata de spitele rotilor carului divin." Dumnezeu a intervenit facand sa ias3 la so"fi aceasta data de un an, care sa asigure suficient timp pentru zadarnicirea planu-lui lui Haman. „Se arunca sortul in poala hainei, dar orice hotarare vine de la Domnul" (Pro. 16:33). In continuare, Haman s-a infatisat inaintea regelui, cu o veste falsS despre pericolul extraordinar de mare pe care l-ar prezenta acestia pentru imparatie. Apoi l-a rugat pe rege sa emita un decret care sa pecetluiasca exter-minarea lor. Potrivit legii mezilor si persilor, ordinul odata emis nu mai putea fi modificat sau retras. Ca un stimulent suplimentar, Haman s-a oferit sa verse in vistieria regala - ce fusese mult secatuitS cu prilejul pierderilor suferite de rege in campania din Grecia - suma de zece mii de talanji de argint. Ahasveros a pecetluit cu propriul sau inel mandatul de con-damnare la moarte a mii de oameni, femei si copii nevinova^i, ce urmau sa fie sacrificaji pe altarul orgoliului lui Haman. Din versetul 11 s-ar putea deduce ca banii stra^si de la cei executati ar fi intrat in buzunarul lui Haman.

3:12-15 Porunca, multiplicata in multe exemplare, a fost trirnisS in graba in toate colturile imperiului, stabilind ziua a treis-prezecea a lunii a douasprezecea pentru aducerea la indeplinire a acestei atrocit&ti. La palat Ahasveros impreuna cu Haman s-au asezat jos, ca sa bea, fara nici o grija pe lume, dar in cetate s-a lasat o profunda stare de perplexitate. Irving Jensen comenteazS pe aceasta tema:

Este semnificativ ultimul enunt din versetul 3: „Dar cetatea Sušan era perplexS" (KJV). Nu numai evreii, ci si ceilalti locuitori de alte ori-gini etnice au reactionat constemaji fafS de acest exemplu de despotism violent iesit din matcl Uneori masele sunt gresjte, dar nu Tntot-deauna. In cazul de fata avem de a face cu o situatie in care regele si functionarul sau de ran-gul eel mai tnalt constituiau o minoritate infima, complet gresitS, dar investita" cu puteri aproape nemarginite. Dar toti oamenii - atat popoarele, cat si persoanele individuale - tre-buie sa

nu uite cS au de a face cu cea mai inalta Autoritate care exista: Dumnezeu. Decretul

regelui a fost apoi emis si afisat, dar Regele regilor avea sa aiba ultimul cuvant.'¹

B. Convorbirea lui Mardoheu cu regi-na (cap. 4)

4:1-3 Populatia evreiasca a ramas inmarmurita la auzul vestii despre pianui-tul masacru. Asa e intotdeauna: cand raul ajunge sa domneasca, oamenii sunt cuprinsi de intristare. Mardoheu s-a imbracat cu vesminte de jale si a pornit prin cetate lamentandu-se, pana cand a ajuns la poarta palatului regelui, unde a fost oprit, deoarece nu era voie ca cineva care era imbracat in sac sa fie lasat sa se infatiseze inaintea regelui. Mardoheu stia ca el era tinta urii lui Haman. Soarta de care urma sa aiba parte poporul sau fusese, fara voia sa, cauzata de el.

4:4-9 Intrucat obiceiurile iocului nu-i permiteau Esterei sa paraseasca palatul, ea a trimis un slujitor cu haine pentru Mardoheu, pentru ca acesta sa renunte la sac si sa nu riste sa-si piarda viata, fiind vazut astfel de rege. Dar Mardoheu a refuzat sa-si ascunda intristarea. Cand Hatac, slujitorul personal al Esterei, a iesit in strada ca sa vada de ce Mardoheu continua sa jeleasca, acesta i-a spus toi ce s-a intamplat. O copie a decretului veslit in Susa i-a fost inmanat reginei, insotit de rugamintea de a uza de bunele ei oficii si de pozitia privilegiata in fata regelui pentru a mijloci pentru poporul ei.

4:10-12 Drept raspuns, **Estera** i-a amintit lui Mardoheu ca oricine se infatise nechemat inaintea regelui era pasibil de condamnarea la moarte, daca regele nu-i intindea sceptrul de aur. In plus lucrurile erau si mai complicate prin faptul ca Ahasveros n-o chemase la el de treizeci de zile, ceea ce ar fi putut indica nemultumirea lui fata de Estera.

4:13, 14 Raspunsul pe care i l-a dat Mardoheu Esterei a mers direct la esenta problemei: Cand vor fi omorati evreii, nici Estera nu va scapa, desi este regina. Daca refuza sa intervina in acest punct critic, se va ridica altcineva care va izbavi poporul Sau, dar ea va fi nimicita. Si cine stie daca nu cumva tocmai pentru a avea prilejul de a-si salva poporul fusese ea promovata la ran-

gul de regina. Cuvintele din versetul 14 ar trebui sa constituie un indemn si o atentionare pentru fiecare dintre noi: „**și cine stie daca nu pentru un timp ca aces-ta ai ajuns la imparatie?**” Desi foarte putini dintre noi vom ajunge vreodata in pozitia Esterei, fiecare credincios are de jucat un rol esential In tabloul lucrarii lui Dumnezeu aflata" in continua desfasurare.

4:15-17 Dupa ce s-a decis ce avea sa faca, **Estera** i-a instruit pe toti evreii sa" posteasca trei zile alaturi de ea, urmand ca apoi ea sa se infatiseze inaintea regelui.

Matthew Poole comenteaza pe margi-ne memorabilelor și eroicelor cuvinte ale Esterei: „**Daca va fi sa pier, voi pieri**”:

Desi s-ar putea sa ma expun unui mare și evident pericol, avand In vedere cat de limpede este legea m privinta aceasta si cat de greu e s5 prezica cineva cum va reactiona regele, luand in considerare si neobișnuita asprime manifestata fata de predecesoarea mea Vasti, totusi, in loc sa-mi neglijez datoria mea fata de Dumnezeu si fata de poporul Sau, mS voi duce tnaintea regelui, bizuindu-ma cu voiosie și deplinii Tncredintare pe mila si indurarea lui Dumnezeu, crezand ca El ma va pazi si-mi va da izbanda.¹⁰

Atitudinea pe care trebuie s-o aiba crestinul in lmprejurari dificile, cand trece prin Incercari, nu are voie sa fie una de fatalism, ci de optimism, in special in apropierea sa de tronul harului pentru a primi ajutor in vremuri de restriste. Noua ni s-a asigurat un acces liber la tronul de har, de care ne putem apropia cu curaj si incredere deplina. Sceptrul iertarii lui Dumnezeu ne-a fost. intins la Calvar. „Sa ne apropiem deci cu deplina incredere de tronul harului, ca sa capatam indurare și sa gasim har, ca sa ne ajute in vremuri de nevoie" (Ev. 4:16).

EVREILOR (cap. 5-9)

Rugamintea Esterei si furia lui Haman

(cap. 5)

5:1-3 A treia azi, dupa ce s-a incheiat ospa{ul, Estera s-a imbracat cu veșmintele

IV. ZADARNICIREA EXTERMINARn

regale si, ffacandu-si curaj, s-a infatisat Tnaintea regelui Ahasveros neinvitata. Realizand ca numai o chestiune extrem de importanta ar fi determinat-o pe regina sa sa-si riste viata, **regele i-a intins Esterei spectral de aur**, garantandu-i siguranta. De asemenea a promis ca-i va acorda ce-rerea, dandu-i pan5 la jumătate din **im-paratia** sa (o figura de stil prin care voia sa spuna ca-i va da tot ce a cerut, in anumite limite rezonabile). Cristos Intinde sceptrul Sau de har oricarui necredincios care vine la El cu pocainta și credinta (vezi Ioan 6:37b). Pentru credincios sceptrul de aur este intotdeauna intins (vezi Ev. 10:22).

5:4-8 In acest punct **Estera** nu a f&cut altceva decat s&i invite pe rege si pe sluji-torul sau eel mai apropiat, Haman, la banchet (este al patrulea banchet despre care citim in aceasta carte), tn timpul mesei, regele a incercat din nou sa afle ce-si doreste regina. Și de data aceasta Estera a temporizat, rugandu-i pe Ahasveros si pe Haman sa participe a doua zi la un nou banchet, prilej cu care va da in vileag chestiunea ce o preocupa. Parerile cerceta-torilor difera in privinta motivului pentru care Estera a programat aceste doua amanari, inainte de a-sj face cunoscuta ce-rerea: (1) Poate ca a dorit sa aiba timp sufi-cient ca sa intre in gratiile regelui, intruc&t se pare ca fusese ignorata un timp de aces-ta (vezi notele asupra fragmentului 4:10-12); (2) in ambele ocazii nu a gasit curajul necesar pentru a-i spune regelui ce o apasa; (3) ea a vrut sa" creeze o stare de suspans, pentru a-i putea transmite regelui cSt de vitala era pentru ea chestiunea ce tirma sa i-o prezinte, faptul ca nu era doar un capri-ciu; (4) a dorit sa-1 determine pe Haman sa se Ingamfe, pentru ca acesta sa fie luat pe nepregStite, fiind demascat in toata hidosenia sa de asasin. E posibil ca frag-mente din toate elementele prezentate mai sus sa fi jucat un rol in strategia Esterei.

5:9-14 Plin de mandrie si

buna dispo-zitie, **Haman** a plecat de la banchet. Dar, cand a dat peste Mardoheu la iesirea din palat, s-a umplut de indignare. Totusi nu a recurs la nici un act de violent!. Apoi si-a convocat prietenii și pe sotia sa Zeres, enu-mera^id toate lucrurile favorabile care i

s-au întamplat. Singurul nor care întuneca orizontul sau era evreul acesta incapatanat! Soda sa l-a sfatuit sa dea ordin sa se construiasca o spanzuratoare de cincizeci de coti (aproximativ 22 m) pe care sS-1 roage pe rege sa permita sa fie spanzurat Mardoheu. Haman a fost încantat de sfatul sotiei si imediat a dat ordin sS se ridice spanzuratoarea.

B. Umilirea lui Haman si cinstirea lui

Mardoheu (cap. 6)

6:1-3 Pe când Haman dormea, Dumnezeu l-a tinut treaz pe Ahasveros, pentru ca sa poata zadărnici odiosul plan. Negasind altceva mai bun de facut in timpul insomniei sale, regele a poruncit sa i se citeasca din cronicile domniei sale. Printr-o „coincidenta” divina, portiunea care i-a fost citita continea relatarea tentativei asasinarii sale, ce fusese data in vileag de Mardoheu. Dupa cercetarile de rigoare, s-a constatat ca nici o recompensa nu i s-a dat lui Mardoheu pentru aceasta fapta nobila.

Este bine sa observam ceea ce J. G. Bel let numeste:

...minunata împletire de împrejurări cu care suntem contrunati în aceasta istorie. Astfel avem un nivel principal al intrigii, strâmbut de alte nivele secundare, un fel de „rotite angrenate în cadrul altor roți”, circumstanțe care depind de alte circumstanțe, toate functionând conjugat pentru ducerea la îndeplinire a minunatelor planuri ale lui Dumnezeu.¹

Domnul este perfect stapan pe situatie.

6:4-11 Se poate deduce din text ca în dimineata acelei zile **Haman** s-a prezentat la rege pentru a-i propune sa-l spânzure pe Mardoheu. Dar, nu știu cum s-a facut ca tocmai atunci regele a simtit indemnul de a-l recompensa pe omul care îl salvase de la asasinare. De îndată ce s-a infatisat Haman înaintea sa, regele i-a pus o întrebare cu caracter general: „**Ce trebuie facut pentru omul pe care regele doreste sa-l cinsteasca?**” Crezând ca a venit,

în sfarsit, clipa cea mare *pentru el*, Haman a sugerat s5 se organizeze cea mai fastuoasă parada posibila, în cadrul careia omul

respectiv sa fie coplesit de onoruri doar cu putin mai mici decat cele acordate regelui. In plus, Haman a propus ca un crainic sa strige in timp ce alaiul va defila prin cetate: **„Asa se face omului pe care regele doreste sa-l cinsteasca!”** indata Ahasveros i-a poruncit lui Haman sa acorde toate aceste onoruri nu asupra lui Haman, ci asupra evreului Mardoheu! Si astfel Haman a iesit de la rege, pentru a vesti tuturor ca eel dusmanit de el, caruia Ti dorea moartea, este, de fapt, omul pe care regele tine cu tot dinadinsul sa-l onoreze. Mandria merge Tnaintea pierzarii si un duh de trufie Tnaintea caderii (Pro. 16:18).

In vremea noastra exista un Om pe care Regele este Tncantat sa-L onoreze -Domnul Isus Cristos. Dumnezeu a decretat ca orice genunchi sa I se piece si orice limba sa-L declare Domn, spre slava lui Dumnezeu Tatal (**Fil. 2:10, 11**).

6:12-14 Complet daramat Tn sufletul sau, Haman s-aretras la locuinta sa, comu-nicandu-le membrilor familiei si prietenilor lucrurile ciudate care i s-au Tntamplat. Sotia sa si prietenii Tntelepti au talmacit aceste evolutii ca pe o victorie a evreului Mardoheu si o Tnfrangere a lui Haman. Intre timp Tnsa a sosit timpul ca Haman sa se prezinte la banchetul organizat de Estera.

C. Acuzatia Esterei si executarea lui Haman (cap. 7)

7:1-4 Al doilea banchet al Esterei s-a dovedit a avea ramificatii ce aveau s& zguduie Intreaga Tmparatie, Tncepand cu casa lui Haman. La cererea regelui, Estera si-a prezentat, Tn cele din urma, doleanta, cerand sa fie crutata viata ei si a poporului ei, ce fusese condamnat la moarte. Dac3 decretul ar fi implicat doar vanzarea lor ca robi, a aratat Estera, poate ca nu ar fi cerut nimic de la rege, „deoarece necazul nu ar fi fost destul de mare pentru a justifica cle-ranjarea regelui” (v. 4 NASB). Dar situatia evreilor era cu mult mai grava, ceea ce o obliga sa actioneze.

7:5-7a Cuprins de indignai'e, regele a intrebat cine a Tndraznit sa puna la cale un complot atSt de

marsav Impotriva cona-tionalilor Esterei. In^eleapta, regina Estera

avusese grija sa-1 invite din timp pe Haman pentru a fi de fata tocmai atunci cand se va formula aceasta Tntrebare. Privindu-1 in fata, Estera a raspuns ca vinovatul este „**Haman, raul acesta!**” și cu aceasta a fost dat Tn vileag adevaratul caracter al lui Haman. Cuprins de o furie fara margini, Ahasveros a iesit in gr&dina palatului. Se prea poate ca sa-1 fi muștrat cugetul, cand sj-a adus aminte ca si el a jucat un rol Tn declansarea acestui teribil plan de exterminare a evreilor, prin faptul ca 1-a aprobat. Regele si-a dat seama ca situatia s-a Tntors Tmpotriva sa, contrar așteptarilor.

7:7b-10 Tremurand de groaza ca-si va pierde viata, Haman s-a aruncat inaintea reginei Estera, cersindu-i viata. Tocmai atunci a revenit in sala regele, care a inter-pretat gestul ca pe o agresare sexuala a sotiei sale. Din acea clipa soarta lui Haman a fost pecetluita. Fara ca regele sa fi rostit vreun cuvânt, slujitorii sai au acoperit fata lui Haman, semn ce prevestea iminenta executarii. Unul dintre ei i-a amintit regelui ca Haman tocmai inaltase o spanzuratoare, la care regele a poruncit ca Haman sa fie spanzurat pe ea. Și astfel Haman a ocupat locul pe care i-1 rezervase lui Mardoheu pe spSnzuratoare, culeg&nd astfel exact ceea ce semanase. Apoi mania regelui a fost potolita.

D. Promovarea lui Mardoheu si

izbavirea evreilor (cap. 8)

8:1, 2 Casa lui Haman i-a fost daruita Esterei, Mardoheu preluand postul pe care-1 ocupase acesta.

8:3-8 Haman a fost astfel inlaturat, dar planul sau nimicitor isi urma neabatut cursul. Din nou Estera s-a infatisat Tnaintea regelui neinvitata, nepaslndu-i de ce i se va intampla, sfidand chiar moartea, pentru a cere, cu lacrimi fierbinti, crutarea vietilor conationalilor ei. Din nou sceptrul harului i-a fost intins. Versetul 3 ne prezinta esenta apelului ei, pe cSnd in

versetele 5 si 6 gasim cuvintele propriu-zise rostite de ea. Estera i-a cerut regelui sa fie anulat decre-tul de exterminare a evreilor. Dar, dupa ce i-a amintit Esterei ce facuse deja pentru ea, regele a ingaduit ca regina si Mardoheu sS redacteze un alt decret prin care *sa fie con-*

tramandat primul.

8:9-14 Au fost chemati scribii regelui si Mardoheu le-a dictat textul altui edict prin care evreilor li se dadea dreptul de a se apara impotriva celor care doreau sa le ia viata. Apoi, fara sa se mai piarda nici o clipa, noua lege a fost adusa la cunostinta locuitorilor din toate colturile Tmparatiei, in acest sens fiind trimisi „alergatori, calari pe cai si catari nascuti din iepe" (Editia Azimioara, n.tr.). Cu cat mai important este ca vestea r&scumpararii omului de sub puterea raului sa fie diseminata pe tot cuprinsul domeniului Satanei, cu toata perseverenta si iuteala de care suntem in stare!

8:15-17 Dupa ce a lepadat imbra-camintea din panza de sac, Mardoheu a parasit palatul, imbracat in straie alese. Evreii s-au umplut de bucurie cand au auzit ce intorsatura au luat evenimentele, pe cand ceilalti locuitori s-au umplut de groaza. Nevoind sa fie considerati dusmani, multi neevrei s-au convertit la cre-dinta iudaica cu acest prilej.

E. Distrugerea du^manului si inaugu-rarea sarbatorii

Purim (cap. 9) 9:1-5 Cand a sosit ziua de pomina, adica a treisprezecea zi a lunii a doua-sprezecea, evreii s-au strans la un loc in ce-tatile in care locuiau, nimicindu-i pe dus-manii lor. Chiar printii si dregatorii i-au ajutat pe evrei deoarece s-au temut de Mardoheu, care ocupa acum locul al doilea in ordinea puterii din intreaga imparatie.

9:6-15 Numai in capitala imperiului au fost omorati cinci sute de oameni, impre-una cu cei zece fii ai lui Haman. Cand i s-a adus regelui vestea aceasta, el si-a dat seama ca in restul imparatiei macelul tre-buie sa fi fost si mai mare. **Estera** a solicitat ca evreilor sa li se dea inca o zi la \$u?an pentru a anihila ultimele focare de anti-semitism. tn consecinta, au fost ucisi alti trei sute de oameni. De asemenea a cerut ca trupuriie celor zece fii ai lui Haman sa fie spanzurate in public.

9:16 In provinciile regelui evreii au ucis saptezeci si cinci de mii, dar nu au luat prada de la dusmanii lor. Prin asta demon-strau ca singurul lucru care ii preocupa era sa se apere, nu s5 profite de imprejurarile

favorabile lor pentru a se imbogati.

9:17-28 Evreii din provincii au organizat un mare ospat in a paisprezece zi a lunii, pe cand cei din Susan au celebrat pe ziua de cincisprezece a lunii. Aceste zile au marcat inceputul sarbatorii Purim. Termenul **Purim**¹² provine de la „**Pur**” - sortul pe care 1-a aruncat Haman (3:7). Ulterior Mardoheu a decretat ca atat ziua de paisprezece, cat si cea de cincisprezece sa fie respectate de evrei ca sarbatoare. Asemenea marilor sarbatori din trecut, noul praznic trebuia celebrat anual, ca prilej de amintire pentru generatiile ulterioare despre felul miraculos in care a fost izbavit poporul evreu.

9:29-32 Se pare ca tuturor evreilor le-au fost adresate doua scrisori, in care li se porunceau sa celebreze sarbatoarea Purim - prima in versetul 20 si a doua in versetele 29-32. Cartea la care se refera versetul 32 a fost probabil cronica imparatiei (cf. 2:23; 6:1; 10:2).

V. INALTAREA LUI MARDOHEU (cap. 10)

10:1, 2 Cartea Estera se incheie cu inaltarea lui Mardoheu. Promovarile sale sunt enumerate alaturi de realizarile lui

Aha?veros in cartea cronicilor regilor Mediei si Persiei. Carl Armerding isi incheie volumul asupra Esterei cu unriatoarele cuvinte:

Faptul ca nu ni se spune nimic despre moartea sa este foarte iesit din comun, deoarece istoria celor mai multi oameni se incheie cu un fel de necrolog. Dar nu sj in cazul lui Mardoheu. Astfel in mintea noastra este sedita impresia unuia care traiește la nesfarșit. „Cine face voia lui Dumnezeu rSmâne in veac” (1 Ioan 2:17).¹³

10:3 Mardoheu a urmarit binele poponilui sau. Spurgeon aplica slujba sa la eres;tmi:

Mardoheu a fost un patriot adev&rat si, fiind inSltat ia functia de rangul eel mai malt sub Ahasveros, s-a folosit de aceasta eminenta pentru a promova prosperitatea Israelului. in aceasta privința el ajfost un tip al lui Isus, care, de pe tronul slavei Sale, nu Isi urmareste intere-

se!e proprii, ci 1\$: exercita puterea in folosul poponului Sau. Ce bine ar fi daca fiecare crestin ar fi un Mardoheu in biserica, straduindu-se dupS putin^a sa sa promoveze propasirea ei! Unii au fost așezati in pozitii de af!uen\$ă si pu-tere. Fie ca acestia sa-L onoreze pe Domnul lor in locurile inaite de pe acest pamani, ntartu-risindu-L pe Isus inaintea oamenilor mari. Altii dispun de un lucru cu mult mai bun, si anume o partasie stransa cu Regele regilor. Fie ca acedia sa-i susdna zilnic in rugaciune pe cei slabi din poporul Domnului, pe cei supusi indoielilor, pe cei incercati de ispite sj pe cei ncmangaiati. 1⁴

Susan si *Susannah* provin din acest termen ebraic, care inseamna *crin*.

NOTE FINALE

¹ (Intro) Prin evreu nepracticant se defineste un om care descinde din poporul evreu, din punct de vedere etnic. dar care nu practica legea mozaica, cum ar li re-gulile dietetice si traditiile specifice poporului evreu.

²(Intro) Persia se numeste astazi Iran. Limba tarii, farsi (=persana) nu este inru-ditS cu araba, dar foloseste 0 scriere araba modificata, precum si multe cuvinte imprumutate din religia și cultura musul-mana.

³(Intro) Din dorinta de a „remedia” aceasta stare de lucmri, unii evrei au adau-gat multe pasaje (in greaca) la textui canonic al cartii Estera, fara sa-si dea seama ca prin aceasta dcterioreaza insusi mesajul cartii: faptul ca Dumnezeu lucreaza din umbra in folosul poporului Sau, chiar pentru cei care au decis sa locuiasca departe de templul de la Ierusalim. Aceste adausuri se gasesc in Apocrifa, avand un caracter foarte diferit de eel al originalului ebraic. Au fost astfel adaugate multe activitati religioase, precum si texte cu un continut foarte siropos, in genul unor telenovele din zilele noastre. Evreii si protestantii au respins aceste adausuri apocrife la Cuvantul lui Dumnezeu.

⁴(Intro) W. Graham Scroggie, *Know Your Bible, Vol. I, the Old Testament*, p. 96.

⁵(Intro) Citat de Scroggie, *ibid*.

⁶(Intro) Numele englezesti

7(1:13-20) J. Vernon McGee, *Ruth and Esther: Women of Faith*, p. 232, 33.

8(2:19-23) Citat de Carl Armerding, *Esther: For Such a Time as This*, p. 35.

9(3:12-15) Irving L. Jensen, *Ezra/Nehemiah/Esther*, p. 88.

i°(4:15-17) Matthew Poole, *Matthew Poole's Commentary on the Holy Bible*, p. 913.

n(6:1-3) J. G. Bellett, *Witnesses for God in Dark and Evil Times: being Studies and Meditations on the Books of Ezra, Neheemiah, and Esther*, p. 70.

12(9:17-28) *Purim* este un substantiv ebraic in forma de plural, Tnsemnand „sorti.”

13(10:1, 2) Armerding, *Esther*, p. 128.

14(10:3) Charles Haddon Spurgeon, *Morning and Evening*, p. 667, lectura pen-tru seara zilei de noiembrie 28.

BIBLIOGRAFIE

Armerding, Carl. *Esther: For Such a Time as This*. Chicago: Moody Press, 1955.

Baldwin, Joyce G. *Esther*. Tyndale Old Testament Commentaries. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1984.

Bellett, J. G. *Witnesses for God in Dark and Evil Times: being Studies and Meditations on the Books of Ezra, Nehemiah, and Esther*. Kilmarnock, Scotland: John Ritchie, Editor de lite-ratura crestina, n.d.

Ironside, H. A. „Esther.” In *Commentary on the Old Testament in Ten Volumes*. Vol. 10. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1982.

McGee, J. Vernon *Ruth and Esther: Women of Faith*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1988.

